

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-08113/2014-ERU

V Praze dne 5. září 2014

Č. j. 08113-3/2014-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. 04224/2014-ERU, s účastníkem řízení, kterým je společnost **VIT+ s. r. o., se sídlem Židenice č. ev. 68, 615 00 Brno, IČ: 25528599**, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

t a k t o :

- I. Účastník řízení, společnost **VIT+ s. r. o., se sídlem Židenice č. ev. 68, 615 00 Brno, IČ: 255 28 599**, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 6. března 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Brno – Ponava, v ulici Staňkova u nemovitosti č. p. 29, vrtací práce související se sanací vlhkého zdiva s následným prováděním injektáže, přičemž došlo k poškození ocelové nízkotlaké plynovodní přípojky DN 80, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**
- II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, společnosti **VIT+ s. r. o., se sídlem Židenice č. ev. 68, 615 00 Brno, IČ: 25528599**, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 15 000 Kč** (slovy: patnáct tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 12914.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníku řízení, společnosti VIT+ s. r. o., se sídlem Židenice č. ev. 68, 615 00 Brno, IČ: 25528599, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 12914.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 6. června 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), kontrolu ve věci poškození ocelové nízkotlaké plynovodní přípojky DN 80 dne 6. března 2014 v obci Brno – Ponava, v ulici Staňkova u nemovitosti č. p. 29.

Kontrola byla provedena na základě pověření správního orgánu pod č. j. 05321-22/2014-ERU ze dne 6. června 2014, vydaného podle ust. § 4 téhož zákona. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 21. července 2014 Protokol o kontrole č. K016314, č. j. 05321-7/2014-ERU.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. KO-05321/2014-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustila společnost VIT+ s. r. o., se sídlem Židenice č. ev. 68, 615 00 Brno, IČ: 25528599 (dále jen „účastník řízení“), přičemž i ostatní skutečnosti jsou dostatečně zjištěny, a přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání příkazu.

II. Popis skutkového stavu

Kontrolním šetřením bylo zjištěno, že stavebně technická činnost účastníka řízení byla zajišťována na základě objednávky společnosti STAVOART spol. s r. o., bez žádosti o vydání stavebního povolení či ohlášení stavby. O činnosti nebyl veden stavební deník či jiný záznam.

Účastník řízení před samotným započítáním prací správce plynárenské sítě nežádal o stanovisko k prováděným pracím ani o přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu.

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 6. března 2014 v obci Brno – Ponava, v ulici Staňkova u nemovitosti č. p. 29 práce při navrtávání zdiva budovy, souvisejícím se sanací vlhkého zdiva s následným prováděním injektáže, při kterých došlo k poškození ocelové nízkotlaké plynovodní přípojky DN 80. V důsledku poškození došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 165,5 m³ po dobu 300 minut, a k přerušení dodávky plynu 24 konečným zákazníkům.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo účastníkem řízení bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci distribuční soustavy, který o události ze dne 6. března 2014 pořídil Protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokol o úniku plynu ze dne 6. března 2014.

Správce plynárenské sítě pořídil z místa poškození fotodokumentaci, z níž je patrné, že místo poškození plynovodní přípojky se nachází pod hlavním uzávěrem plynu do budovy č. p. 29, v níž účastník řízení práce prováděl.

Škodu ve výši 48 989 Kč, vzniklou poškozením plynárenského zařízení a únikem plynu, uhradil účastník řízení v plné výši.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. KO-05321/2014-ERU a jsou uvedeny také v Protokolu č. K016314 ze dne 21. července 2014, který byl účastníku řízení doručen prostřednictvím veřejné datové sítě dne 23. července 2014. Účastník řízení nevznesl proti zjištěným uvedeným v Protokolu o kontrole č. K016314 žádné námitky.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení tak

představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu, a to tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, který prováděl dne 6. března 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Brno – Ponava, v ulici Staňkova u nemovitosti č. p. 29, vrtací práce související se sanací vlhkého zdiva s následným prováděním injektáže, při kterých došlo k poškození ocelové nízkotlaké plynovodní přípojky DN 80.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 metr na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 metry na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Ustanovení § 68 odst. 3 zakazuje v ochranném pásmu provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu, přičemž při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Naplnění této povinnosti „neohrozit, nenarušit a nepoškodit“ není možné jinak než se znalostí polohy chráněného zařízení, proto má Úřad za to, že účastník řízení měl povinnost obeznámit se s vedením plynárenských sítí v místě provádění prací. Vodítkem pro zjištění existence plynárenské sítě mohl být z venku budovy viditelný hlavní uzávěr plynu či viditelné výdechy plynových topení na fasádě budovy. K tomu zda věděl, že pracuje v ochranném pásmu plynárenského zařízení se účastník řízení nevyjádřil - avšak vědět to před započatím prací měl a mohl.

Forma obeznámení s vedením sítí není pro tento případ, kdy zákon nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení, právní normou předepsána. Bylo tedy na volbě účastníka řízení, jakým způsobem zjistí, zda a případně kde se nachází zařízení plynárenské soustavy. Podle fotodokumentace založené v kontrolním spisu mohl být pro účastníka řízení vodítkem zřetelně označený hlavní uzávěr plynu umístěný na vnějším obvodu budovy, nebo mohl požádat o vytyčení plynárenského zařízení standardním postupem správce plynárenské sítě.

Účastník řízení si však žádným způsobem neověřil existenci sítí v místě provádění prací, takže jeho postup „naslepo“ znamenal ohrožení nejen zařízení plynárenské soustavy, ale i dalších inženýrských sítí.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona prováděl dne 6. března 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Brno – Ponava, v ulici Staňkova u nemovitosti č. p. 29 práce při navrtávání zdiva budovy, souvisejícím se sanací vlhkého zdiva s následným prováděním injektáže, při kterých došlo k poškození ocelové nízkotlaké plynovodní přípojky DN 80, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn.: 8 As 17/2007-135 vyplývá, že Aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, způsobil únik zemního plynu. Následkem toho došlo k přerušení dodávky plynu 24 konečným zákazníkům a k úniku zemního plynu do ovzduší. V jednání účastníka lze tudíž shledat jistou společenskou nebezpečnost takového jednání, spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Správní orgán k tomu podotýká, že primární povinností každého, kdo provádí stavební činnost, vyplývající z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je nepoškodit energetické

zařízení. To znamená, že veškeré činnosti v ochranném pásmu i mimo ně je nutné konat s vynaložením veškerého úsilí tak, aby nedošlo k aktivnímu nebo pasivnímu zasažení plynárenského zařízení. Provádění zemních prací v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy, takovouto činností nepochybně je. Je věcí vykonavatele prací, aby si při stavební činnosti počínal tak, aby povinnosti dané energetickým zákonem neporušil. Okolnosti, za nichž k porušení energetického zařízení došlo, a opatření, která účastník řízení k předcházení takovým událostem učinil, zvažil správní orgán při stanovení výše pokuty.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správní deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl vrtací práce související se sanací vlhkého zdiva s následným prováděním injektáže bez předchozího přesného vytyčení plynárenského zařízení v místě prací. Vlastní existence plynárenského zařízení měla být účastníkovi řízení známa - měl a mohl si ji zjistit, přesto tak neučinil. Takový postup účastníka řízení lze vyhodnotit tak, že způsob spáchání správního deliktu, a rovněž okolnosti, za kterých byl spáchán, je třeba považovat za okolnosti, které závažnost správního deliktu zvyšují.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastník řízení je vytýkáno, že poškodil středotlakou plynovodní přípojku DN 80, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 165,5 m³. Tyto údaje vypovídají o nízké

energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti při stanovení výše pokuty přihlédl jako k polehčující okolnosti.

Následkem konání účastníka řízení došlo k přerušení dodávky plynu 24 konečným zákazníkům. Tento hodnotí správní orgán jako středně závažný, a proto k němu nepřihlédl ani jako k polehčující ani jako k přitěžující okolnosti.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání po dobu 300 minut. Tuto skutečnost však nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Za polehčující okolnost správní orgán považuje i to, že vzniklá škoda byla uhrazena ještě před zahájením kontroly.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 15 000 Kč, tj. při samé dolní hranici zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl

pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Pokuta ve výši 15 000 Kč tyto požadavky splňuje.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona byla výše sankce stanovena na částku 15 000 Kč tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi řízení, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. Příkaz, proti němuž nebude podán odpor v uvedené zákonné lhůtě, se stává pravomocným v souladu s tímž ustanovením.

Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly